

ПРОГРЕСИВНЕ ФРЕЗЕРУВАННЯ ПОВЕРХОНЬ З ВЕЛИКИМИ ПРИПУСКАМИ ЗА ДОПОМОГОЮ ФРЕЗИ-ПРОТЯЖКИ

І.О.Григурко, доцент

С.М.Доценко, кандидат технічних наук

*Первомайський політехнічний інститут Національного
університету кораблебудування*

Представлено розробку конструкції спеціальної оправки для торцевої фрези зі зміщеним центром обертання. Розроблено схему прогресивного фрезерування поверхонь за допомогою спеціальної оправки для фрези-протяжки.

Постановка проблеми. Фрезерування поверхонь по кінці з великими припусками на виливках блоків циліндрів, карманів поршнів, стендових плит для складання виробів є великою проблемою щодо економії, використання ріжучого інструмента, його стійкості і зниження трудомісткості. Так, наприклад, при зніманні торцевою фрезою припуск $\delta=14\text{мм}$ необхідно було виконувати за 4...5 проходів, що дає великі затрати трудомісткості.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що у відомих матеріалах [1-4] при механічній обробці площин застосовуються торцеві фрези, які мають малу стійкість ріжучого інструмента та потребують великих затрат трудомісткості.

Мета статті. Для збільшення стійкості ріжучого інструмента та зменшення трудомісткості на виготовлення деталі пропонується конструкція спеціальної оправки зі зміщеним центром обертання для фрези-протяжки.

Виклад основного матеріалу. Торцеві фрези застосовуються для механічної обробки площин на вертикально-фрезерних верстатах. Вісь їх встановлена перпендикулярно поверхні деталі, що обробляється. У торцевих фрез профілюючими є тільки вершини ріжучих кромки зубів, а допоміжними є торцеві ріжучі кромки. Головну роботу різання виконують бокові ріжучі кромки, які розміщені на зовнішній поверхні. Так як на кожному зубі тільки вершинні зони ріжучих кро-

мок є профілюючими, форми ріжучих кромek торцевої фрези, призначеної для обробки плоскої поверхні, можуть бути самими різноманітними [3,4].

Розглянемо проектування торцевої фрези-протяжки зі спеціальною оправкою для фрезерування карманів шириною $B=105\text{мм}$ на глибину $h=16,3\text{мм}$ на деталі – поршень. Матеріал заготовки: чавун СЧ 25 НВ = 190...217. Обробку карманів на поршні будемо виконувати торцевою фрезою-протяжкою зі спеціальною оправкою (див. рис. 2, 4) $\varnothing 105\text{мм}$ з насадними ножами із твердого сплаву марки ВК 8.

Геометричні параметри ріжучої частини: передній кут $\gamma=15^\circ$; величина головного заднього кута в перетині перпендикулярно до осі фрези $\alpha=12^\circ$, допоміжний задній кут $\alpha_1=8^\circ$; головний кут в плані $\varphi=8^\circ$; допоміжний кут в плані $\varphi_1=1...2^\circ$ [1,2].

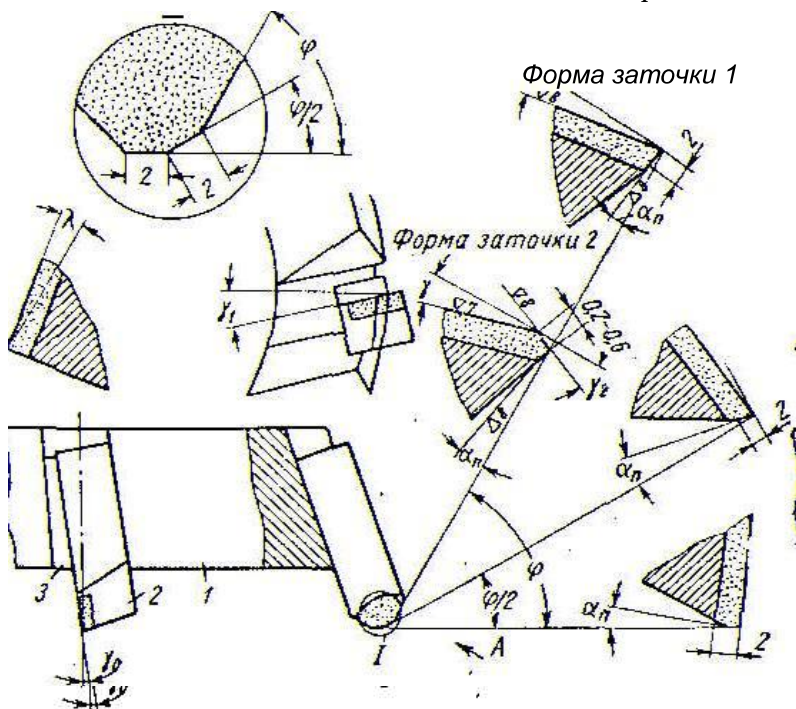

Рис. 1. Геометричні параметри торцевої фрези

Опис роботи фрези-протяжки. При фрезеруванні площини за прогресивною схемою різання торцевого стандартна фреза встановлюється на спеціальну оправку, яка має таку конструкцію (див. рис. 1,2).

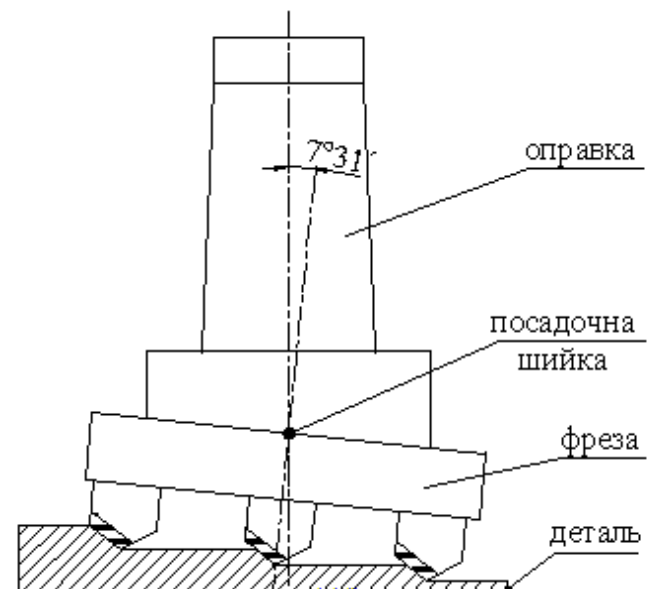

Рис.2. Схема процесу фрезерування поверхні

Посадочна шийка з торцем оправки під фрезу виконується під деяким кутом $\alpha=3...9^\circ$ до осі хвостовика, яка збігається з віссю обертання. Кутове розташування корпуса фрези забезпечує різний торцевий виліт ріжучих ножів по відношенню до площини фрезерування. При цьому, кожний ніж працює в своїй горизонтальній площині паралельній площині фрезерування. Найбільшу різницю по висоті мають діаметрально розташовані зуб'я. В процесі обертання інструмента кожний наступний зуб врізається в матеріал на більшу глибину, як попередній, тобто, шар металу, що зрізується за один оберт інструмента, розподіляється між усіма ріжучими зуб'ями. Таким чином, ріжучі зуб'я працюють тільки частиною ріжучої кром-

ки, що поліпшує умови роботи інструмента та підвищує його стійкість. Умови роботи зубів теж поліпшуються внаслідок різного нахилу. Усі ці фактори дозволяють зменшувати витрати потужності на фрезерування близько 50%.

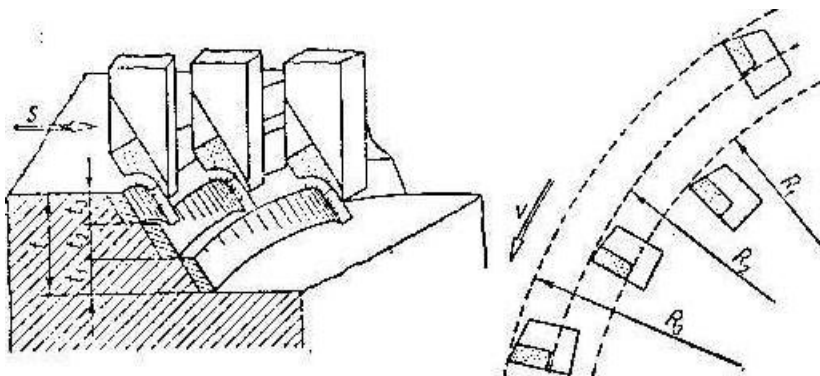

Рис. 3. Ступінчасте фрезерування

Методика розрахунку спеціальної оправки для фрези-протяжки. Розрахунок кута нахилу посадочної під отвір фрези-протяжки шийки оправки до осі хвостовика оправки знаходимо за розрахунковим припуском. Для того, щоб зуб'я, які знаходяться у верхній плоскості, брали участь в роботі, розрахунковий припуск повинен бути меншим на величину усереднювального припуску на 1 зуб за глибиною, тобто:

$$t_{розр} = t_{\min} - \frac{t_{\min}}{Z_{фр}},$$

де $t_{\min}$ - мінімальний припуск рівний 16,3мм;
 $Z_{фр}$ - число зуб'їв фрези рівне 6 шт.

$$t_{розр} = 16,3 - \frac{16,3}{6} = 13,58 \text{ мм}.$$

Тоді кут нахилу корпусу фрези α буде дорівнювати:

$$\arcsin \alpha = \frac{t_{розр}}{D_{фрез}} = \frac{13,58}{105} = 0,1293, \alpha = 7^{\circ}31'.$$

Так як в даному випадку використовуються торцеві стандартні фрези, то при установці їх на зміщену відносно осі обертання, оправку, дійсні головні та допоміжні кути в плані кожного ножа відрізняються від кутів в плані одержаних при заточці, а також один від другого.

Ніж, що працює в нижній площині, має головний кут в плані:

$$\varphi = \varphi - \alpha = 8 - 12 = -4^{\circ};$$

допоміжний кут в плані:

$$\varphi'_H = \varphi' + \alpha = 2 + 12 = 14^{\circ}.$$

Ніж, що працює у верхній площині має головний кут в плані:

$$\varphi_B = \varphi + \alpha = 8 + 12 = 20^{\circ};$$

допоміжний кут в плані:

$$\varphi'_B = \varphi' - \alpha = 2 - 12 = -10^{\circ}.$$

Так, як допоміжні кути в плані малі за величиною, то заточку допоміжних кутів в плані потрібно виконувати під кутом:

$$\varphi'_{зам} = \varphi' + \alpha = 2 + 12 = 14^{\circ}.$$

Висновок. Розроблена конструкція спеціальної оправки зі зміщеним центром обертання фрези для фрези-протяжки дає можливість збільшити стійкість ріжучого інструмента приблизно в 2,5 рази і зменшити трудомісткість в 3 рази, що значно впливає на зниження собівартості випуску виробів.

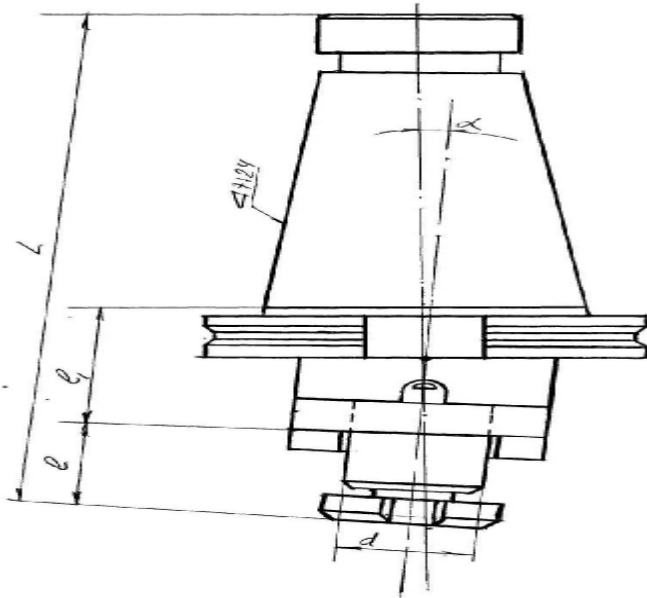

Рис.4. Ескіз оправки

ЛІТЕРАТУРА

1. Григурко І.О. Технологія машинобудування (дипломне проектування) / Григурко І.О., Брендюля М.Ф., Доценко С.М. — Львів: Новий світ 2000, 2007. — 770с.
2. Егоров М.Е. Технологія машиностроєння. /Егоров М.Е. — М.: Высшая школа, 1965. — 530с.
3. Егоров М.Е. Технологія машиностроєння / Егоров М.Е., Дементьев В.И., Дмитриев В.Л. — М.: Высш. Шк., 1976. — 526с.
4. Ковшов А.Н. Технологія машиностроєння. — М.: Машиностроение, 1987. — 320с.
5. Справочник технолога-машиностроителя: 2 тома. Под ред. А.Г. Косиловой, Р.К. Мещерякова — М.: Машиностроение, 1985. — Т 1. — 656с.; Т 2 — 496с.